

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૦૨૨/૨૦૦૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એમ. ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	હા
૨.	રિપોર્ટર્સને મોકલવું કે નહિ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	ના
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબળ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના

=====

કાર્યપાલક ઈજનેર – અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ઘનશ્યામભાઈ અલીભાઈ – સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ખ્યાતિ પી. હાથી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિશાંત લાલકિયા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ ને રૂલ બજવણી થયેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એમ. ઠાકર

તારીખ:૦૯/૧૨/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર અને સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યાં.

૨. હાલની અરજીમાં, અરજદાર જિલ્લા પંચાયતે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ, જામનગર દ્વારા રેફરન્સ (એલસીજે) નં. ૧૪૧/૧૯૯૭ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૩.૦૩.૨૦૦૮ ના રોજનો એવો એવોર્ડ પડકાર્યો છે કે જેના દ્વારા વિદ્વાન લેબર કોર્ટે અરજદારને સામાવાળાને ૨૦% પાછલી મજૂરી (બેકવેજસ) સાથે તેમની મૂળ જગ્યા પર પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ આપ્યો છે.

૩. જ્યાં સુધી હકીકતલક્ષી પૃષ્ઠભૂમિનો સબંધ છે, એ બાબત બહાર આવી છે કે હાલના સામાવાળા એટલે કે મૂળ દાવેદારે એવા આક્ષેપો સાથે ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હતો કે સામાવાળા પંચાયતે કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત પ્રક્રિયા અનુસર્યા વિના તારીખ ૨૦.૦૩.૧૯૯૪ ના રોજ તેમની સેવાઓનો ગેરકાયદેસર રીતે અંત આણ્યો હતો. તેમણે ધ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૩૩ હેઠળના વૈધાનિક જોગવાઈઓ સહિતના ઉદ્વંધનનો પણ આક્ષેપ કર્યો હતો.

૪. આવા આક્ષેપો સાથે, સામાવાળાએ ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હતો. યોગ્ય સરકારે આ વિવાદને નિર્ણાયન માટે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ, જામનગર ખાતે સંદર્ભિત (રેફર) કર્યો હતો. સંદર્ભનો સદર હુકમ રેફરન્સ (એલસીજે) ૧૪૧/૧૯૯૭ માં પરિણમ્યો. વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષના દાવપત્રમાં, દાવેદારે આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેઓ જૂન, ૧૯૮૮ માં સામાવાળા પંચાયત સાથે સેવામાં જોડાયા હતા અને સંબંધિત સમયે તેઓ હમાલ તરીકે કામ કરતા હતા અને તેમનો પગાર રોજના રૂ. ૩૩ હતો અને સામાવાળા પંચાયતે તારીખ ૨૦.૦૩.૧૯૯૪ ના રોજ તેમની સેવાઓ ગેરકાયદેસર રીતે અંત આણ્યો હતો. દાવેદારના જણાવ્યા મુજબ, તેમની સેવાઓ અંત ગેરકાયદેસર રીતે અને સ્વેચ્છાચારી રીતે તથા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંત તેમજ વૈધાનિક જોગવાઈઓના ઉદ્વંધનમાં અને છટણી વળતર ચૂકવ્યા વિના આણવામાં આવ્યો હતો. તેમણે

એવો પણ આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેમની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો હોવા છતાં તેમનાથી જુનિયર વ્યક્તિને સેવામાં ચાલુ રાખવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, તેમની સેવાનો અંત ગેરકાયદેસર છે. આવા આક્ષેપો સાથે, તેમણે માગણી કરી હતી કે તેમને તમામ લાભો સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવા જોઈએ.

૫. સામાવાળા પંચાયતે એવી દલીલ કરી હતી કે જોડાયાની તારીખ સંબંધિત આક્ષેપ સહિતના દાવેદારના આક્ષેપો ખોટા છે અને પંચાયત દ્વારા સ્વીકારવામાં આવતા નથી. પંચાયત દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે દાવેદાર માત્ર એડહોક ધોરણે રોકાયેલા અસ્થાયી કર્મચારી હતા અને સેવામાંથી દૂર કરવામાં આવ્યાના લગભગ ૩ વર્ષ પછી દાવેદારે વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હોવાથી સદર રેકર્ડ્સ ટકવા પાત્ર નથી. પંચાયતે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે દાવેદારને અસ્થાયી, એડહોક અને રોજના મજૂરીના ધોરણે રોકવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, તેમને સેવામાં ચાલુ રહેવાનો કોઈ હક નહોતો. પંચાયતે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે રોજમંદ ધોરણે વ્યક્તિઓને રોકવાની પ્રથા બંધ કરવા અંગે સરકાર દ્વારા પરિપત્ર તારીખ ૧૪.૧૦.૧૯૯૪ થી જારી કરાયેલ સૂચના અને માર્ગદર્શનના આધારે સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો હતો. આવી રજૂઆત સાથે, પંચાયતે દાવેદારની માગણીનો વિરોધ કર્યો હતો.

૬. બંને પક્ષોની રજૂઆતો પૂર્ણ થતાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટે બંને પક્ષો પાસેથી

મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા મેળવ્યા. જ્યારે પક્ષકારોએ પોતપોતાના પુરાવા પૂર્ણ કર્યા, ત્યારે વિદ્વાન લેબર કોર્ટે રજૂઆતો સાંભળી અને ત્યારબાદ ઉપર દર્શાવેલ નિર્દેશો સાથેનો વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ પસાર કર્યો.

૭. અરજદાર પંચાયત તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ખ્યાતિ હાથીએ રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ એ બાબત ધ્યાને લેવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે વિવાદ ઉપસ્થિત કરવામાં થયેલ વિલંબને ધ્યાનમાં લેતાં સદર રેફરન્સ ટકવા પાત્ર રહેશે નહીં. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે દૈનિક મજૂરીના ધોરણે કામદારને રોકવાની પ્રથા બંધ કરવા અંગેની સરકારની સૂચનાને ધ્યાનમાં રાખીને દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે દાવેદારને માત્ર આકસ્મિક કામ માટે અસ્થાયી ધોરણે રોકવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, તેમને સેવામાં ચાલુ રહેવાનો કોઈ હક નહોતો. જોકે, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ આ પાસાને સમજવામાં નિષ્ફળ ગઈ અને દાવેદારને પુનઃસ્થાપિત કરવા પંચાયતને નિર્દેશ આપવામાં ભૂલ કરી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટે પાછલી મજૂરી મંજૂર કરવામાં પણ ભૂલ કરી છે. અરજદારના વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા મુજબ, સદર એવોર્ડ રદ કરવો જોઈએ.

૮. સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ વિદ્વાન લેબર કોર્ટના નિર્ણયમાં કોઈ ભૂલ નથી. સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે દાવેદારની સેવાનો અંત

કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત કોઈ પણ પ્રક્રિયા અનુસર્યા વિના આણવામાં આવ્યો હતો અને દાવેદારે ૧૨ મહિનાથી વધુ સમય માટે કામ કર્યું હોવા છતાં અને ૨૪૦ દિવસથી વધુ સમય માટે પણ કામ કર્યું હોવા છતાં ન તો છટણી વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું હતું કે ન તો એવી કોઈ પ્રક્રિયા અનુસરવામાં આવી હતી અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતનું પણ ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી, સદર એવોર્ડ સામેના પડકારમાં કોઈ ઔચિત્ય નથી.

૯. મેં પરસ્પરની રજૂઆતો ધ્યાને લીધી છે અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીને પણ ધ્યાને લીધી છે અને મેં સદર એવોર્ડની પણ તપાસ કરી છે જેને હાલની અરજીમાં વાદગ્રસ્ત કરવામાં આવ્યો છે.

૧૦. જોકે અરજદારે પંચાયત સાથે સામાવાળાના જોડાવાની તારીખ અંગે વિવાદ કર્યો હતો, પરંતુ એ વાત વિવાદસ્પદ નથી કે દાવેદારે પંચાયત સાથે કામ કર્યું હતું અને દાવેદાર પંચાયત દ્વારા ૧૨ મહિનાથી વધુ સમય માટે રોકાયેલા હતા.

૧૧. એ વાત વિવાદસ્પદ નથી કે દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો તે સમયે, પંચાયતે છટણી વળતર ચૂકવ્યું ન હતું અને/અથવા તેણે કોઈ કથિત મિસકન્ડક્ટ માટે દાવેદાર સામે ખાતાકીય તપાસ કરી ન હતી. એ પણ વિવાદસ્પદ નથી કે દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો તે સમયે

પંચાયતે આઈડી (ગુજરાત નિયમો) ૧૯૬૬ ના નિયમ ૮૧ હેઠળ અભિપ્રેત કર્યા મુજબની સિનિયોરિટી ચાદી તૈયાર કરી ન હતી અને પ્રદર્શિત કરી ન હતી. એ પછા વિવાદસ્પદ નથી કે દાવેદારે ૨૪૦ દિવસથી વધુ સમય માટે કામ કર્યું હતું તે હકીકત પ્રસ્થાપિત કરવા માટે પે રજિસ્ટર અને હાજરી રજિસ્ટર રજૂ કરવાની માગણી કરતી અરજી રજૂ કરી હતી. સદર અરજી એ આધાર પર રજૂ કરવામાં આવી હતી કે પંચાયતે હાજરી કાર્ડ અને/અથવા એવો કોઈ દસ્તાવેજ આપ્યો ન હતો કે જેની મદદથી તેઓ હાજરી અંગેની હકીકત અને વિગતો પ્રસ્થાપિત કરી શકે.

૧૨. વિદ્વાન લેબર કોર્ટે સદર એવોર્ડમાં નોંધ્યું છે કે પંચાયતે સદર અરજી સામે ન તો કોઈ જવાબ દાખલ કર્યો કે ન તો રેકૉર્ડ પર કોઈ દસ્તાવેજો મૂક્યા.

૧૩. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટે હકીકતલક્ષી તારણો નોંધ્યા છે કે દાવેદારે પંચાયત સાથે ૧૨ મહિનાથી વધુ સમય માટે કામ કર્યું હતું અને તેમણે ૨૪૦ દિવસથી વધુ સમય માટે કામ કર્યું હતું અને આવી હકીકત હોવા છતાં પંચાયતે સદર અધિનિયમની કલમ ૨૫(બી) હેઠળ અને/અથવા ઔદ્યોગિક વિવાદ (ગુજરાત નિયમો) ના નિયમ ૮૧ હેઠળ નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું ન હતું અને પરિણામે દાવેદારની સેવાનો અંત ગેરકાયદેસર અને વૈધાનિક જોગવાઈઓના ભંગમાં હતો. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટે

દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતલક્ષી તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે કોઈ કારણ કે કોઈ આધાર નથી.

૧૪. આ બાબતનો બીજો દ્રષ્ટિકોણ પણ છે. રેકૉર્ડ પરથી એ બાબત બહાર આવી છે કે દાવેદારના જણાવ્યા મુજબ તેમણે સેવાના નિયમિતિકરણ માટેની માગણી કરી હતી. એવું જણાય છે કે દાવેદારે ઘણા વર્ષો સુધી પંચાયતમાં કામ કર્યું હોવા છતાં તેમની સેવા નિયમિત કરવામાં આવી નથી તેવા આધાર પર દાવેદારે દાવો અને વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હતો. આવા આક્ષેપો સાથે, સેવામાં નિયમિતિકરણ અને કાયમી કરવાની માગણી કરવામાં આવી હતી. દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો તે સમયે સદર માગણી સુલેહ અધિકારી સમક્ષ વિચારણા/સુલેહ હેઠળ પડતર હતી.

૧૫. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતાં, ધ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટની કલમ ૩૩ હેઠળની જોગવાઈ આકર્ષિત થશે. ધ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટની કલમ ૩૩ નીચે મુજબ પંચાય છે:

“[૩૩. કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન અમુક સંજોગોમાં સેવાની શરતો વગેરે અપરિવર્તિત રહેવા બાબત

(૧) b[મધ્યસ્થ અથવા] સુલેહ અધિકારી અથવા બોર્ડ સમક્ષ અથવા લેબર કોર્ટ અથવા ટ્રિબ્યુનલ અથવા નેશનલ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કોઈ ઔદ્યોગિક વિવાદના સંબંધમાં કોઈ સુલેહ કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન, કોઈ પણ માલિક, -

(એ) વિવાદ સાથે સંકળાયેલી કોઈ પણ બાબતના સંબંધમાં, આવી કાર્યવાહીની શરૂઆત પહેલાં તરત જ તેમને લાગુ પડતી સેવાની શરતોમાં, આવા વિવાદ સાથે સંબંધિત કામદારોના પ્રતિકૂળ પડે તે રીતે ફેરફાર કરી શકશે નહીં; અથવા

(બી) વિવાદ સાથે સંકળાયેલા કોઈ મિસકન્ડક્ટ માટે, જેની સમક્ષ કાર્યવાહી પડતર હોય તે ઓથોરિટીની લેખિતમાં સ્પષ્ટ પરવાનગી વિના, ડિસમિસલ દ્વારા કે અન્યથા, આવા વિવાદ સાથે સંબંધિત કોઈ પણ કામદારને કામ પરથી મુક્ત કરી શકશે નહીં કે શિક્ષા કરી શકશે નહીં.

(૨) કોઈ ઔદ્યોગિક વિવાદના સંબંધમાં આવી કોઈ કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન, માલિક, આવા વિવાદ સાથે સંબંધિત કામદારને લાગુ પડતા સ્ટેબ્લિંગ ઓર્ડર્સ અનુસાર, b[અથવા, જ્યાં આવા કોઈ સ્ટેબ્લિંગ ઓર્ડર્સ ન હોય ત્યાં, તેમની અને કામદાર વચ્ચેના કરારની શરતો અનુસાર, ભલે તે સ્પષ્ટ હોય કે ગર્ભિત],

(એ) વિવાદ સાથે સંકળાયેલ ન હોય તેવી કોઈ પણ બાબતના સંબંધમાં, આવી કાર્યવાહીની શરૂઆત પહેલાં તરત જ તે કામદારને લાગુ પડતી સેવાની શરતોમાં

ફેરફાર કરી શકશે; અથવા

(બી) વિવાદ સાથે સંકળાયેલ ન હોય તેવા કોઈ પણ મિસકન્ડક્ટ માટે, ડિસમિસલ દ્વારા કે અન્યથા, તે કામદારને કામ પરથી મુક્ત કરી શકશે કે શિક્ષા કરી શકશે;

પરંતુ શરત એ છે કે જ્યાં સુધી આવા કોઈ કામદારને એક મહિનાનું વેતન ચૂકવવામાં ન આવ્યું હોય અને માલિક દ્વારા લેવાયેલા પગલાંની મંજૂરી માટે માલિક દ્વારા જે ઓથોરિટી સમક્ષ કાર્યવાહી પડતર હોય તેને અરજી કરવામાં ન આવી હોય ત્યાં સુધી તેને કામ પરથી મુક્ત કરી શકાશે નહીં કે ડિસમિસ કરી શકાશે નહીં.

(૩) સબ-સેક્શન (૨) માં કંઈ પણ ધરાવાયેલું હોવા છતાં, કોઈ પણ માલિક, કોઈ ઔદ્યોગિક વિવાદના સંબંધમાં આવી કોઈ કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન, આવા વિવાદ સાથે સંબંધિત કોઈ પણ સંરક્ષિત કામદાર સામે –

(એ) આવી કાર્યવાહીની શરૂઆત પહેલાં તરત જ તેને લાગુ પડતી સેવાની શરતોમાં, આવા સંરક્ષિત કામદારના પ્રતિકૂળ પડે તે રીતે ફેરફાર કરીને; અથવા

(બી) આવા સંરક્ષિત કામદારને ડિસમિસલ દ્વારા કે અન્યથા કામ પરથી મુક્ત કરીને કે શિક્ષા કરીને,

જેની સમક્ષ કાર્યવાહી પડતર હોય તે ઓથોરિટીની લેખિતમાં સ્પષ્ટ પરવાનગી વિના કોઈ પગલાં લઈ શકશે નહીં.

સ્પષ્ટીકરણ. – આ સબ-સેક્શનના હેતુઓ માટે, કોઈ સ્થાપનાના સંબંધમાં 'સંરક્ષિત કામદાર' એટલે એવો કામદાર કે જે, સ્થાપના સાથે સંકળાયેલી નોંધાયેલી ટ્રેડ યુનિયનના b[એકિઝક્યુટિવનો કોઈ સભ્ય અથવા અન્ય હોદ્દેદાર] હોવાને નાતે, આ અન્વયે બનાવવામાં આવેલા નિયમો અનુસાર તે મુજબ માન્યતા પ્રાપ્ત થયેલ હોય.

(જ) દરેક સ્થાપનામાં, સબ-સેક્શન (૩) ના હેતુઓ માટે સંરક્ષિત કામદારો તરીકે માન્યતા આપવાના કામદારોની સંખ્યા, ઓછામાં ઓછા પાંચ સંરક્ષિત કામદારો અને વધુમાં વધુ સો સંરક્ષિત કામદારોની મર્યાદાને આધીન રહીને, તેમાં રોકાયેલા કુલ કામદારોના એક ટકા રહેશે અને પૂર્વોક્ત હેતુ માટે, યોગ્ય સરકાર, જો કોઈ હોય તો, સ્થાપના સાથે સંકળાયેલા વિવિધ ટ્રેડ યુનિયનો વચ્ચે આવા સંરક્ષિત કામદારોની વહેંચણી માટે અને જે રીતે કામદારોને પસંદ કરી શકાય અને સંરક્ષિત કામદારો તરીકે માન્યતા આપી શકાય તે માટેની જોગવાઈ કરતા નિયમો બનાવી શકશે.

(પ) જ્યાં કોઈ માલિક સબ-સેક્શન (૨) ના પરંતુક હેઠળ તેણે લીધેલા પગલાંની મંજૂરી માટે સુલેહ અધિકારી, બોર્ડ c[મધ્યસ્થ,] લેબર કોર્ટ, ટ્રિબ્યુનલ અથવા નેશનલ ટ્રિબ્યુનલને અરજી કરે છે, ત્યાં સંબંધિત ઓથોરિટી,

વિલંબ વિના, આવી અરજી સાંભળશે અને d[આવી અરજી મળ્યાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર;] તેના સંબંધમાં યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ પસાર કરશે.]

e[પરંતુ વધુમાં શરત એ છે કે જ્યાં આવી કોઈ ઓથોરિટી તેમ કરવું જરૂરી અથવા યોગ્ય ગણે છે, ત્યાં તે લેખિતમાં નોંધવાના કારણોસર આવા સમયગાળાને તે યોગ્ય ગણે તેટલા વધુ સમયગાળા માટે લંબાવી શકશે.

પરંતુ વધુમાં શરત એ છે કે આવી કોઈ ઓથોરિટી સમક્ષની કોઈ કાર્યવાહી માત્ર એ કારણોસર રદબાતલ થશે નહીં કે આવી કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા વિના આ સબ-સેક્શનમાં નિર્દિષ્ટ કરેલો કોઈ સમયગાળો પૂરો થઈ ગયો હતો.]

૧૬. સદર જોગવાઈ એવું અભિપ્રેત કરે છે કે જો કોઈ વિવાદ સુલેહ અધિકારી કે લેબર કોર્ટ કે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડતર હોય તો સુલેહ અધિકારી કે લેબર કોર્ટ કે ટ્રિબ્યુનલ પાસેથી, કેસ મુજબ, પરવાનગી કે મંજૂરી મેળવ્યા વિના કર્મચારીની સેવાનો અંત આણી શકાય નહીં. જો પરવાનગી કે મંજૂરી મેળવ્યા વિના, કેસ મુજબ, કર્મચારીની સેવાનો અંત આણવામાં આવે તો આવી સેવાનો અંત ગેરકાયદેસર રહેશે. આ કેસમાં ભાવનગર મ્યુનિસિપાલિટી વિ. અલીભાઈ કરીમભાઈ અને અન્ય, (એ.આઈ.આર. ૧૮૭૭ એસ.સી. ૧૨૨૯) ના કેસમાં વિદ્વાન લેબર કોર્ટે કરેલા અવલોકનનો સંદર્ભ લઈ શકાય.

૧૭. દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો ત્યારે તેમની સેવાના નિયમિતિકરણ માટેની માગણી અંગેની સુલેહ કાર્યવાહી પડતર હતી તે હકીકત પંચાયત દ્વારા વિવાદિત નથી.

૧૮. પંચાયતના વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા મુજબ જ્યારે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ સંદર્ભ પડતર હતો, ત્યારે દાવેદારે તેમની સેવાનો અંત આવી ચૂક્યો હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને માગણી પરત ખેંચી લીધી હતી. જોકે, દાવેદારની સેવાનો અંત આણવામાં આવ્યો તે સમયે સુલેહ કાર્યવાહી પડતર હતી તે હકીકતનો પંચાયત દ્વારા ઇનકાર કરવામાં આવ્યો નથી.

૧૯. આ સંજોગોમાં, હાલના કેસમાં કલમ ૩૩ આકર્ષિત થશે કારણ કે પંચાયતે નિઃશંકપણે પરવાનગી કે મંજૂરી માગી ન હતી અને કલમ ૩૩ હેઠળની શરતનું પાલન કર્યું ન હતું અને તેથી, સામાવાળા સામે અરજદારનું પગલું કલમ ૩૩ ના ઉદ્દેશનથી દૂષિત છે.

૨૦. ભાવનગર મ્યુનિસિપાલિટી વિ. અલીભાઈ કરીમભાઈ અને અન્ય ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેતાં, અરજદાર પંચાયતનું પગલું ટકી શકે તેમ નથી. તેથી, આ મુદ્દા પર વિદ્વાન લેબર કોર્ટના નિર્ણયમાં

વાંક કાઢી શકાય તેમ નથી.

૨૧. અરજીના એકંદર ઢ્રષ્ટિકોણથી અને ઉપર ચર્ચા કરેલા કારણોસર, વિદ્વાન લેબર કોર્ટનું એવું આખરી તારણ કે દાવેદારની સેવાનો અંત ગેરકાયદેસર રીતે અને વૈધાનિક જોગવાઈના ભંગમાં આણવામાં આવ્યો હતો તે સાચું અને વ્યાજબી છે અને સદર તારણમાં વાંક કાઢી શકાય તેમ નથી.

૨૨. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, યોગ્ય રાહતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે.

૨૩. દાવેદારની સેવાનો અંત વૈધાનિક જોગવાઈના ભંગમાં આણવામાં આવ્યો હતો તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને વિદ્વાન લેબર કોર્ટે અરજદારને દાવેદારને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ આપવાનું યોગ્ય ગણ્યું. હાલના કેસમાં દાવેદારની સેવાનો અંત ધ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટની કલમ ૨૫(એફ) અને કલમ ૩૩ ના ભંગમાં આણવામાં આવ્યો હતો તે પ્રસ્થાપિત થયું છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં લેતાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટના સદર નિર્ણયને અયોગ્ય કે સ્વેચ્છાચારી કહી શકાય નહીં અને તેમાં વાંક કાઢી શકાય તેમ નથી. આમ, સદર નિર્ણયમાં ફેરફાર કરવા માટે કોઈ ઔચિત્ય નથી.

૨૪. આ ઉપરાંત, આ અરજીની સુનાવણી વખતે, અરજદારના વિદ્વાન વકીલે

રજૂઆત કરી હતી કે એવોર્ડને અનુસરીને, દાવેદારને પંચાયત દ્વારા અગાઉથી જ પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યા છે અને અત્યારની સ્થિતિએ દાવેદાર પંચાયતમાં સેવામાં છે. દાવેદારને પુનઃસ્થાપિત કરવાના નિર્દેશમાં હસ્તક્ષેપ ન કરવા માટે આ એક વધારાનું કારણ છે.

૨૫. આ બાબત ૨૫% પાછલી મજૂરી ચૂકવવાના નિર્દેશ અંગેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લાવે છે.

૨૬. વાદગ્રસ્ત એવોર્ડની તપાસ કરતાં એ બાબત બહાર આવી છે કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ પાછલી મજૂરી માટેની અરજનો નિર્ણય કરતી વખતે ધ્યાનમાં લેવા જોઈતા સંબંધિત સંજોગોને ધ્યાને લેવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. માત્ર સેવાનો અંત ગેરકાયદેસર માલૂમ પડ્યો હોવાના કારણે જ, પાછલી મજૂરી ચૂકવવાનો નિર્દેશ યાંત્રિક રીતે આપવો જોઈએ નહીં અને પાછલી મજૂરીનો નિર્દેશ સંબંધિત હકીકતો અને સંજોગોની યોગ્ય અને વસ્તુલક્ષી વિચારણા પર આધારિત હોવો જોઈએ. હાલના એવોર્ડ પરથી બહાર આવે છે કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ પાછલી મજૂરી માટેની અરજ અંગે ઔચિત્ય કે અન્ય બાબતો નક્કી કરવા માટેના સંબંધિત પરિબળો ધ્યાને લીધા નથી. સદર એવોર્ડ સંબંધિત હકીકતો અને સંજોગો તથા મુદ્દાનો નિર્ણય કરવા માટેના સંબંધિત પરિબળો તરફ મન નો ઉપયોગ ન કરવાની ભૂલથી પીડાય છે, દા.ત. દાવેદારને અસ્થાયી અને આકસ્મિક કામ માટે એડહોક

અને દૈનિક મજૂરીના ધોરણે રોકવામાં આવ્યા હતા તે હકીકત. વધુમાં, દાવેદારનો સેવાનો કુલ સમયગાળો મુશ્કેલીથી ૫ વર્ષનો હતો અને તેમણે ૩ વર્ષ પછી વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો હતો અને તેથી, ૨૦% પાછલી મજૂરી ચૂકવવાનો નિર્દેશ ટકી શકે તેમ નથી. આવી હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતાં, ૨૦% પાછલી મજૂરી ચૂકવવાનો નિર્ણય યોગ્ય નથી. આ અદાલતના મતે, પાછલી મજૂરી મંજૂર કરવા માટે કોઈ ઔચિત્ય નથી અને હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતાં સદર નિર્દેશ ટકાવી શકાય તેમ નથી. પરિણામે, નીચે મુજબનો હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે:

કામદારને પુનઃસ્થાપિત કરવાના નિર્દેશ સામેનો પડકાર સ્વીકારવામાં આવતો નથી. દાવેદારને પુનઃસ્થાપિત કરવાના નિર્દેશ સંબંધિત વિદ્વાન લેબર કોર્ટનો એવોર્ડ અને નિર્દેશ જાળવી રાખવામાં આવે છે અને એવોર્ડ તથા નિર્દેશના સદર ભાગને બહાલ રાખવામાં આવે છે. વધુમાં, ૨૦% પાછલી મજૂરી ચૂકવવાના નિર્દેશનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, સદર નિર્દેશ આથી રદ કરવામાં આવે છે. તે મુજબ, અરજી આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે. પૂર્વોક્ત મર્યાદા સુધી રૂલ આત્યંતિક કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એમ. ઠાકર)

સાજ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.